

API IT-VÆRKTØJ KAN VURDERE BESÆTNINGENS MULIGHEDER FOR AFGRÆSNING

**Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne**

Miljø- og Fødevarerministeriet
Landbrugsstyrelsen

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne

LDP 2020

Se 'EU-kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne'

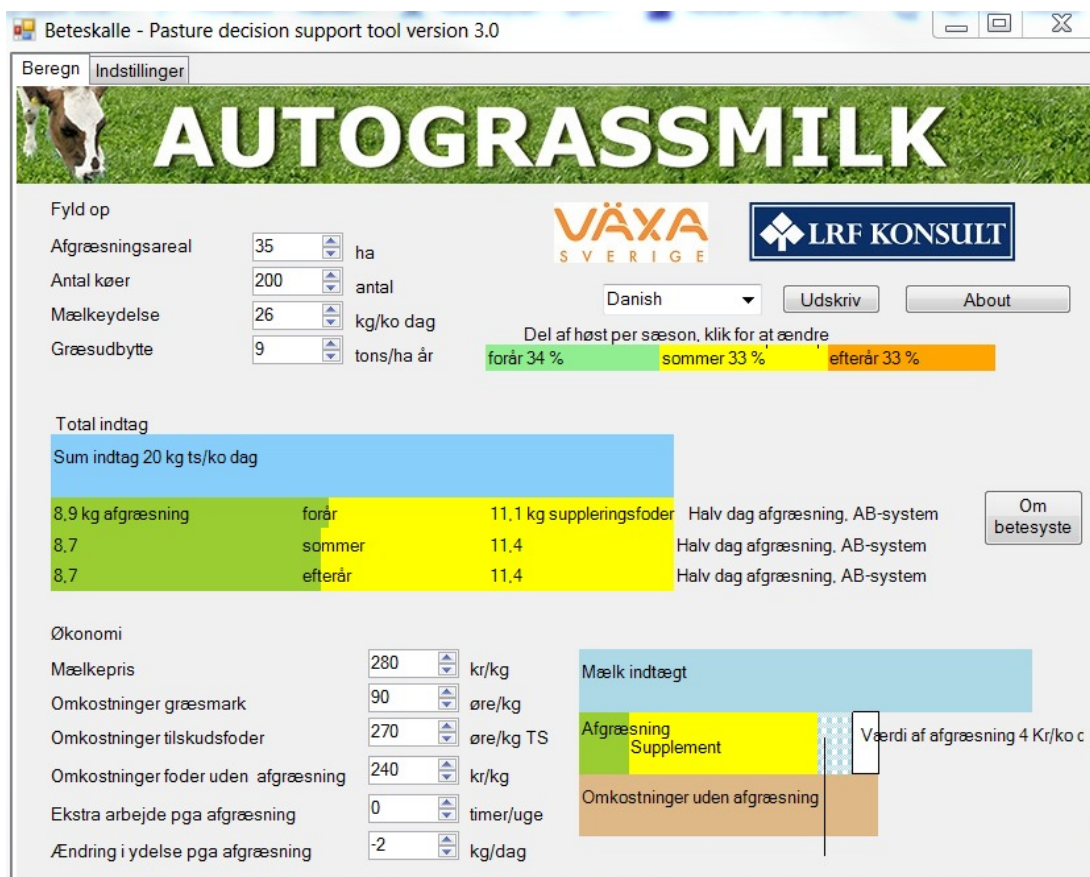
Med det svenske It-program Beteskalle (afgræsningskalkule) kan man få et hurtigt overslag over mulighederne ved afgræsning. Værktøjet viser grafisk værdien af afgræsning, når man ændrer forskellige forudsætninger.

Det er nu, at foderforsyningen næste år skal planlægges. En mulighed kunne være afgræsning. Afgræsning er billigt foder og giver køerne mulighed for at komme ud i den friske luft. Men afgræsning kan være vanskelig at praktisere i store besætninger og giver samtidigt en større variation i foderforsyningen, som kan påvirke ydelsen negativt. Derfor er der mange forhold, som skal overvejes, når man skal vurdere mulighederne for afgræsning. Med det gratis svenske it-program Beteskalle, kan man hurtigt udføre et indledende overslag af økonomien ved afgræsning. Overslaget i Beteskalle kræver ganske få basis-oplysninger om bedriften. Hvis man efterfølgende vil analysere dybere i anvendelse af afgræsning, kan man via kvæg og planteavlserådsvingningen få lavet en analyse i fx FMS. Her er der mere fokus på hele foderforsyningen og sammenhængen til markplanen på den enkelte bedrift.

ANVENDELSE AF BETESKALLE

I Beteskalle skal man indtaste:

- Afgræsningsareal – det areal som kan anvendes til afgræsning. Typisk arealet, som ligger maksimalt 1 km fra ejendommen
- Antal køer
- Mælkeydelsen i kg pr. ko pr. dag
- Græsudbyttet som tons pr. ha pr. år
- Fordelingen af produktionen på hhv. forår, sommer og efterår

Brugerfladen i Beteskalle, hvor der er vist både indtastningsfelter og grafik med resultatet af beregningen. Beteskalle anvendes, som et første overslag og bør suppleres med en egentlig analyse i fx FMS.

Ud fra de oplysninger anslås den totale tørstofoptagelse og fordelingen af det optagne tørstof mellem afgræsning og suppleringsfoder for hhv. forår, sommer og efterår.

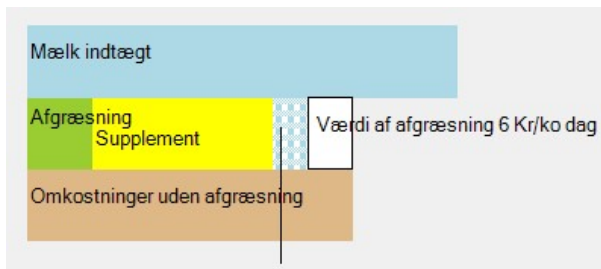
Når oplysninger om køer og afgræsningsareal er indtastet, skal der indtastes oplysninger om økonomien. Det gælder:

- Forventet mælkepris
- Pris på afgræsningsfoder (øre pr. kg tørstof). Bemærk, at der i den danske oversættelse

står øre/kg. Det skal være øre/kg tørstof.

- Omkostning til tilskudsfoder med afgræsning (øre pr. kg tørstof). Det er gennemsnitsprisen for alt "staldfoder" i perioden med afgræsning.
- Omkostning til foder uden afgræsning (øre pr. kg). Det er gennemsnitsprisen for alt foder, hvis der ikke anvendes afgræsning.
- Om der er ændringer i arbejdet i forbindelse med afgræsning. De fleste vil umiddelbart forvente en øget arbejdsbyrde ved afgræsning, men husk at der er arbejdsopgaver i stalden, som reduceres når køerne er på græs. Timeprisen er i programmet sat til 250 kr./time, men kan ændres på fanen indstillinger.
- Om der er ændring i ydelsen ved afgræsning. Ofte vil man forvente en mindre ydelsesnedgang i højtydende danske bedrifter, når der skiftes til afgræsning.

Resultatet vises grafisk som illustreret her:

Den nederste brune bjælke illustrerer foderomkostningen uden afgræsning. Den midterste bjælke viser foderomkostning til hhv. afgræsning og tilskudsfoder, samt effekten af ændring i arbejdstid og ydelse (i eksemplet illustrerer det blå/hvidternede felt værdien af en ydelses nedgang). Forskellen på de to bjælker er værdien af afgræsning, som er vist som en hvid kasse, hvis der er en økonomisk værdi ved afgræsning. Forskellen til den øverste bjælke viser forskellen mellem mælkeindtægten og foderomkostningen.

Ved at ændre prisrelationerne, kan man få et indtryk af potentialet ved afgræsning under de forudsætninger, som er indtastet i programmet.

FORSLAG TIL AFGRÆSNINGSSYSTEM

Programmet giver forslag til det afgræsningssystem, der skal til for at opnå den angivne græsoptagelse. Programmet er udviklet i et projekt, som havde fokus på kombination af AMS og afgræsning. Derfor henvises der til systemerne "AB" og "ABC", som er to- og trefoldssystemer, der med fordel kan anvendes ved kombination af afgræsning og malkeroboter.

EFTERFØLGENDE ANALYSE

Formålet med Beteskalle er at give et hurtigt bud på økonomien ved afgræsning, ud fra nogle simple forudsætninger. Det kan ikke anbefales at anvende Beteskalle som eneste grundlag for ændring af foderforsyningen. Hvis man efter den hurtige analyse vil arbejde videre med

afgræsning, kan man få sin konsulent til at analysere mulighederne i FMS.

Når man overvejer afgræsning bør man også overveje, hvordan man vil tilrettelægge kotrafik og logistik. Specielt afgangsvveje til afgræsningsarealerne og vandforsyning er væsentlige. Samtidig bør man også overveje, om man sammen med sine medarbejdere er klar til nye arbejdsrutiner. Afgræsning er ikke bare et nyt fodermiddel, det er nye managementrutiner, som skal læres.

OM IT PROGRAMMET "BETESKALLE"

Beteskalle kan gratis downloades fra: <http://www.hir.se/dst/self.exe>.

Programmet er udviklet af Claes Åkerberg, Växa Sverige, Clas Dahlberg, LRF Konsult og Henry Kohlen, Lycée Technique Agricole i EU projektet Autograssmilk. SEGES har ikke ansvar for indhold, formler mv. Programmet er delvist oversat til dansk, men formler til begning af foderforbrug bygger alene på et simpelt overslag ud fra vægten af kørne, som kan ændres på fanen indstillinger. Bemærk, at der i oversættelsen er en fejl i enhederne på "omkostninger græsmark" enheden skal være øre/ kg TS.

Du kan få en hurtig introduktion til programmet på [YouTube](#) Videoen er på Svensk og forklarer om anvendelsen af programmet. Bemærk i øvrigt at bete betyder afgræsning på svensk og kalle kan oversættes til kalkule.